

**Затверджено на засіданні
кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
(протокол № 11 від 30. 03. 2022 р.)**

Завідувач кафедри

_____ **доц. Кулик І. В.**

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

до комплексного кваліфікаційного фахового іспиту
для студентів освітнього рівня “бакалавр”
спеціальності 231 Соціальна робота,
що навчаються за освітньою програмою “Соціальна робота”
(денної та заочної форм навчання)

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

1. Роль і місце соціальної педагогіки в системі наук про суспільство. Взаємозв'язок соціальної педагогіки та соціальної роботи.
2. Наукова цінність і практична значимість соціальної педагогіки як гуманітарної науки. Предмет, завдання і функції соціальної педагогіки; основні категорії.
3. Принципи соціальної педагогіки. Принципи природовідповідності, культуровідповідності і гуманізму: значення та механізми реалізації.
4. Дидактичні принципи і правила соціально-педагогічної діяльності.
5. Специфіка соціально-педагогічних понять: соціально-освітній простір, соціальний розвиток і соціальне формування особистості.
6. Професійний портрет соціального педагога. Призначення, сфери діяльності та функції соціального педагога.
7. Кодекс етики соціального педагога.
8. Характеристика особистості соціального педагога.
9. Значення неперервності освіти у професійній соціально-педагогічній діяльності.
10. Причини появи та розвитку волонтерства на сучасному етапі розвитку суспільства. Характеристика основних груп волонтерів.
11. Особливості мотивації волонтерів до соціально-педагогічної діяльності. Напрями соціально-педагогічної діяльності, що потребують волонтерства.
12. Соціалізація особистості. Мета і завдання соціалізації, основні напрями.
13. Сім'я, освіта, релігія і культура як основні інститути соціалізації дитини. Умови, які впливають на процес соціалізації особистості.

14. Основні фактори та види соціалізації особистості, їх педагогічний потенціал та характеристика. Стадії соціалізації: рання, стадія навчання, трудова, післятрудова.
15. Соціальне виховання, його цілі, зміст, сутність, принципи, методи і форми здійснення як предмет соціальної педагогіки.
16. Поняття “соціальне середовище”. Вплив соціального середовища на розвиток і формування особистості.
17. Соціальна адаптація як активне пристосування індивіда до умов середовища.
18. Завдання і зміст корекційного виховання.
19. Соціально-педагогічна віктимологія, її основні завдання.
20. Поняття “особистість”: зміст та структура. Особистість дитини. Розвиток дитини в соціумі.
21. Засвоєння соціальних ролей як складова процесу становлення особистості. Соціальна адаптація, соціальна дезадаптація і соціальна реабілітація дитини.
22. Поняття соціальної норми. Соціально-педагогічні відхилення від норми.
23. Особливості, умови та правові норми соціалізації дитини з обмеженими можливостями.
24. Класифікація методів соціально-педагогічної роботи. Використання соціологічних методів в роботі соціального педагога.
25. Сім'я як об'єкт і суб'єкт соціально-педагогічної діяльності. Соціальний статус сім'ї. Типи сімей.
26. Дитина і її роль у сім'ї, проблеми соціалізації дитини в сім'ї.
27. Сімейне виховання як система. Сучасні форми соціально-педагогічної допомоги сім'ї.
28. Підготовка молоді до сімейного життя і її значення.
29. Основні напрямки соціально-педагогічної допомоги для оптимізації сімейного виховання. Поняття сімейного мікроклімату. Поняття і види батьківського авторитету.
30. Зв'язок сім'ї зі школою. Система підготовки молоді до сімейного виховання.
31. Соціально-педагогічна діяльність з дітьми, позбавленими опіки батьків.
32. Зміст понять “опіка” і “опікунство”. Категорії дітей, що потребують опіки.
33. Система державної опіки дітей-сиріт і дітей, які залишились без нагляду батьків: дитячий будинок, школа-інтернат, притулок, дитячий будинок сімейного типу, прийомна сім'я та ін.
34. Робота соціального педагога в притулках та інтернатах.
35. Зміст соціально-педагогічної діяльності при усиновленні дитини.
36. Загальна педагогічна характеристика дітей з обмеженими можливостями. Соціально-педагогічна допомога дітям з особливими потребами.
37. Види соціально-педагогічної допомоги сім'ям, що виховують дітей з особливими потребами.
38. Поняття “обдарованість”. Види обдарованості: соціальна, художня, психомоторна, академічна, творча, інтелектуальна. Психофізіологічні особливості обдарованих дітей.

39. Діяльність спеціальних навчальних закладів по роботі з обдарованими дітьми.
40. Молодь як особлива соціальна група. Вікова характеристика розвитку особистості у період молодості.
41. Соціальне становище молоді в Україні. Суть та зміст соціально-педагогічної діяльності з молоддю.
42. Діяльність соціальних служб в Україні. Характеристика основних напрямів діяльності СССДМ: соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальна опіка, соціальний захист.
43. Адаптація і дезадаптація людини. Характеристика важковиховуваності.
44. Сутність та основні особливості соціальної адаптації.
45. Девіації як соціально-педагогічна проблема. Роль соціального педагога у наданні допомоги дезадаптованим дітям.
46. Девіантна, адиктивна, делінквентна і психопатологічна поведінка підлітків. Шляхи подолання девіантної поведінки у дітей.
47. Соціально-педагогічна профілактика правопорушень серед неповнолітніх: зміст, завдання, форми і методи роботи.
48. Соціально-педагогічна реабілітація неповнолітніх злочинців.
49. Дитячий алкоголізм як соціально-педагогічна проблема. Особливості діяльності соціального педагога з дітьми, схильними до вживання алкоголю. Соціально-педагогічна реабілітація дітей-алкоголіків.
50. Наркоманія як соціально-педагогічна проблема та форма прояву адитивної поведінки. Особливості, причини і наслідки підліткової наркоманії. Стадії розвитку підліткової наркоманії.
51. Педагогічні проблеми профілактики і подолання наркоманії як соціально-негативної форми поведінки. Соціально-педагогічна реабілітація наркоманів: завдання, зміст, форми і методи роботи.
52. Педагогічні проблеми профілактики і подолання проституції. Основні підходи до діяльності соціального педагога з профілактики проституції. Соціально-педагогічна реабілітація проститутток: завдання, зміст, методи і форми роботи.
53. Соціально-педагогічна діяльність у дошкільних навчально-виховних закладах, школах, професійних навчальних закладах, вищих освітніх установах.
54. Соціально-педагогічна робота за місцем проживання.
55. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості. Основні характеристики територіальної громади. Соціалізуючі функції громади.
56. Неурядові організації як суб'єкти соціально-педагогічної роботи на локальному рівні. Типологія неурядових організацій.
57. Характеристика діяльностей дитячих і молодіжних організацій. Напрями роботи міжнародних організацій, які працюють в інтересах дітей.
58. Характеристика соціально-педагогічної роботи місцевих громадських організацій.

59. Особливості діяльності соціального педагога в пенітенціарних закладах. Принципи перевиховання: залучення до праці, повага до особистості вихованця, самоврядування, співробітництво педагогів і вихованців.
60. Виховна робота у виправних закладах: зміст і засоби.
61. Соціально-педагогічна діяльність у громадських організаціях і релігійних конфесіях.
62. Громадська організація як об'єкт і суб'єкт соціально-педагогічної діяльності.
63. Діяльність дитячих і молодіжних організацій в Україні.
64. Неформальні молодіжні об'єднання: характеристика, аналіз та оцінка функціонування.
65. Особливості соціально-педагогічної діяльності в різних християнських конфесіях.
66. Основні напрями соціальної державної політики в Україні. Конституція України як базовий документ соціально-педагогічної діяльності.
67. Соціально-психологічна характеристика педагогічної майстерності соціального педагога. Критерії педагогічної майстерності і творчості соціальних педагогів.
68. Шляхи і засоби формування педагогічної майстерності соціального педагога.
69. Система підвищення кваліфікації соціальних педагогів.
70. Типи управлінської діяльності: авторитарний, демократичний, ліберальний. Соціально-педагогічна характеристика різних типів управління.

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Технології соціально-педагогічної діяльності як наукова галузь і навчальний предмет: сутність, мета, завдання. Ресурси соціально-педагогічної діяльності.
2. Дослідження українськими та зарубіжними науковцями соціальних технологій та технологій соціально-педагогічної діяльності.
3. Сутність та специфіка соціальних технологій. Фактори, що зумовлюють розмаїття соціальних технологій. Характеристика основних видів соціальних технологій.
4. Групи соціальних технологій залежно від сфери докладання зусиль та масштабності соціальних операцій. Діяльнісний аспект розуміння соціальних технологій: основні види. Завдання підвищення технологічного рівня соціально-педагогічної діяльності.
5. Характеристика основних етапів реалізації соціальних технологій. Особливості технологій соціально-педагогічної діяльності. Умови ефективності процесу технологізації.
6. Технології взаємодії соціального педагога зі співробітниками методичних центрів, клубами, студіями дитячої творчості.

7. Технології взаємодії соціального педагога зі співробітниками спеціальних державних органів по боротьбі з дитячою злочинністю.
8. Технології організації соціальним педагогом дозвілля учнів в умовах загальноосвітньої школи та позашкільних установ. Взаємодія соціального педагога з членами громадських формувань, об'єднань, громадськістю.
9. Технології організації та реалізації діяльності "Школи молодого фахівця". Технології діяльності творчого об'єднання соціальних педагогів.
10. Технології планування роботи соціальних педагогів. Реалізація соціальним педагогом моделі соціально-педагогічного супроводу учнів загальноосвітнього навчального закладу.
11. Основні методи діагностичного напрямку діяльності соціального педагога. Технології реалізації первинної соціально-педагогічної діагностики. Форма складання висновку за результатами соціально-педагогічного дослідження.
12. Технології реалізації соціальним педагогом консультативної функції. Соціально-педагогічна допомога учням у професійному самовизначенні. Використання соціальним педагогом діагностичних методик для профорієнтації учнів.
13. Технології реалізації форм спільної діяльності працівників загальноосвітнього навчального закладу. Реалізація соціальним педагогом основних форм та методів у роботі з педагогічними працівниками з урахуванням спрямованості сучасної школи.
14. Технології реалізації основних напрямів та форм просвітницької діяльності соціального педагога з батьками. Консультативний напрям діяльності соціального педагога з батьками.
15. Технології проектування і формування особистості, адаптивної в сучасних соціальних умовах. Застосування арт-терапії у сучасній соціально-педагогічній діяльності.
16. Використання рекламних технологій у соціально-педагогічній діяльності. Технології підготовки й реалізації соціально-педагогічного проекту, в т. ч. складання портфолію.
17. Технологічний підхід "Кваліметричний профіль" у діагностичній діяльності соціального педагога.
18. Технологія застосування методики контактної взаємодії. Застосування технологічних принципів методики контактної взаємодії на 1-6 стадіях.
19. Технології діяльності соціального педагога з підвищення педагогічної культури батьків. Умови забезпечення високої ефективності педагогічної освіти батьків.
20. Технології вивчення виховних можливостей сім'ї та розвитку виховного потенціалу сім'ї. Форми і методи соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Характеристика кризоінтервентної, проблемно зорієнтованої, довгострокової форм соціально-педагогічної допомоги сім'ї.
21. Технології соціально-педагогічного патронажу різних за складом і структурою типів сімей.

22. Технології профілактики жорстокого поводження з дітьми в умовах загальноосвітнього навчального закладу та сім'ї. Соціально-педагогічна допомога дитині, що потерпіла від насильства.
23. Технології діяльності соціального педагога у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
24. Технології соціально-педагогічної діяльності в умовах дитячого оздоровчого табору.
25. Технології соціально-педагогічної діяльності з обдарованими дітьми та молоддю. Діяльність соціального педагога з розвитку різних видів обдарованості. Соціально-педагогічний супровід обдарованих дітей в загальноосвітній школі. Діти Індіго: соціально-педагогічний аспект.
26. Технології соціально-педагогічної допомоги дітям із порушеннями в розвитку. Соціально-педагогічна допомога сім'ї, що виховує дитину з обмеженими можливостями. Технології підвищення рівня соціальної адаптації індивіда з обмеженими функціональними можливостями.
27. Форми й методи діяльності соціального педагога з дітьми із обмеженими функціональними можливостями. Соціокультурна реабілітація осіб із обмеженими функціональними можливостями. Соціально-педагогічна профілактика явищ дезадаптації у дітей з функціональними обмеженнями.
28. Технології діяльності гувернера з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.
29. Технології соціально-педагогічної допомоги дітям вулиці. Технології використання ігрових технік у вуличній соціальній педагогіці.
30. Соціально-педагогічний аспект проблеми девіантної поведінки дітей та підлітків.
31. Технології соціальної профілактики комп'ютерної та Інтернет-залежності.
32. Соціально-педагогічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості.
33. Технології соціально-педагогічної діяльності у країнах близького зарубіжжя (Росія, Прибалтика тощо).
34. Становлення і розвиток соціально-педагогічної діяльності у країнах Західної Європи.
35. Технології соціально-педагогічної діяльності у США та Великій Британії.
36. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: "Роль сім'ї у соціалізації дітей".
37. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: "Соціальне виховання молодших школярів в умовах соціокультурного середовища загальноосвітньої школи".
38. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: "Соціальне виховання підлітків в умовах соціокультурного середовища загальноосвітньої школи".
39. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: "Профілактика насильства у сім'ї".

40. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Жорстокість підлітків у спілкуванні з ровесниками як соціально-педагогічна проблема”.
41. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Фактори та механізми соціалізації дітей “групи ризику”.
42. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Функції соціально-педагогічного супроводу дітей-сиріт”.
43. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Основні напрями роботи соціального педагога з сім’єю, в якій виховуються прийомні діти”.
44. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Основні напрями роботи соціального педагога з опікунською сім’єю”.
45. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Основні напрями роботи соціального педагога з неповною сім’єю”.
46. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Моральне виховання дітей із неповних сімей”.
47. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування моральної культури особистості”.
48. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування родинної культури особистості”.
49. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування мовної культури особистості”.
50. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування духовної культури особистості”.
51. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування громадянської культури особистості”.
52. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування правової культури особистості”.
53. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування трудової культури особистості”.
54. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування естетичної культури особистості”.
55. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування фахової культури майбутнього соціального педагога”.
56. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Формування педагогічної культури батьків”.
57. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Підвищення педагогічної культури соціальних

педагогів щодо надання ними допомоги дітям із неповних сімей та їхнім батькам”.

58. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Ігрова діяльність як чинник соціалізації дітей дошкільного віку”.
59. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Ігрова діяльність як чинник соціалізації дітей молодшого шкільного віку”.
60. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Ігрова діяльність як чинник соціалізації підлітків”.
61. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Основні напрями соціалізації дітей із ДЦП”.
62. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Основні напрями соціалізації дітей з функціональними обмеженнями”.
63. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Соціально-педагогічна діяльність гувернера з організації дозвілля дітей і молоді”.
64. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Етичні особливості соціально-педагогічної взаємодії”.
65. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Соціально-педагогічні проблеми формування молодіжного руху в Україні на сучасному етапі”.
66. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в територіальній громаді”.
67. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю за місцем проживання”.
68. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Структура діяльності соціального педагога з обдарованими школярами”.
69. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Соціально-педагогічна корекція девіантної поведінки школярів”.
70. Моделювання соціально-педагогічної діяльності засобами інтерактивних технологій за напрямом: “Соціально-педагогічні умови профорієнтаційної діяльності соціального педагога з учнями”.